

Program artystyczno-edukacyjny
dla klas I-III szkoły podstawowej

BAŚNIE NA TROPIE PRZYRODY I PLASTYKI

BAŚNIE NA TROPIE PRZYRODY I PLASTYKI

Program artystyczno-edukacyjny dla klas I–III szkoły podstawowej

Zajęcia ruchowo-teatralno-plastyczne inspirowane baśniami.

Baśń, która prowadzi do wiedzy, działania i sztuki. Co ma wspólnego Czerwony Kapturek z orientacją w terenie, Kopciuszek z matematyką, a Królowa Śniegu z właściwościami wody? W programie **„Baśnie na tropie przyrody i plastyki”** znane dzieciom baśnie stają się punktem wyjścia do poznawania świata, rozwiązywania zadań i twórczego działania. Podczas każdego spotkania uczniowie słuchają, obserwują, pytają, poruszają się, wcielają w role i tworzą. Treści edukacyjne są wprowadzane poprzez opowieść i działanie – dzięki temu dzieci mogą poznawać je w konkretnym, bliskim sobie kontekście.

Każde spotkanie łączy kilka obszarów edukacji. „Czerwony Kapturek” zabiera dzieci do lasu. Pozwala poznać jego mieszkańców, zależności w przyrodzie, kierunki i zasady orientacji w terenie. „Kopciuszek” staje się okazją do ćwiczenia odczytywania godzin, porządkowania, klasyfikowania i porównywania. „Królowa Śniegu” prowadzi do doświadczeń związanych z wodą, lodem, śniegiem, dniem i nocą polarną. „Jaś i Małgosia” pozwalają ćwiczyć orientację przestrzenną, rozpoznawać figury geometryczne i rozmawiać o współpracy. „Calineczka” otwiera świat roślin, zwierząt i różnorodnych środowisk życia. Pozostałe baśnie pozwalają dzieciom poznać m.in. świat ptaków, drzewa, zwierzęta gospodarskie, dźwięki, materiały, pory roku, emocje i relacje z innymi.

Nie są to zajęcia, podczas której dzieci jedynie słuchają opowieści. Każda baśń uruchamia działanie. Uczniowie mogą wcielić się w bohaterów, odtworzyć ruchy zwierząt, przejść leśną trasę, rozwiązać zadanie, przeprowadzić proste doświadczenie, stworzyć mapę, zaprojektować maskę lub wykonać wspólną pracę plastyczną. Dzięki połączeniu literatury, teatru, ruchu, przyrody, matematyki i plastyki dzieci poznają różne sposoby uczenia się i mogą wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce.

Dla nauczyciela program może stanowić wartościowe uzupełnienie pracy edukacyjnej w klasach I–III. Poszczególne spotkania można realizować jako niezależne zajęcia lub wykorzystać jako element cyklu poświęconego literaturze, przyrodzie, sztuce czy edukacji społecznej. Treści zostały dobrane tak, aby odpowiadały możliwościom rozwojowym uczniów edukacji wczesnoszkolnej i pozwalały łączyć różne obszary edukacji w ramach jednego spotkania. Program wspiera rozwijanie m. in. kompetencji językowych, matematycznych, przyrodniczych, ruchowych i społecznych, a także samodzielności, współpracy, uważności i sprawczości.

Baśń, która zostaje na dłużej. Dziecko może nie zapamiętać definicji, ale zapamięta historię, w której samo uczestniczyło. Dlatego w „**Baśniach na tropie przyrody i plastyki**” wiedza nie jest dodatkiem do opowieści – to opowieść pomaga dzieciom ją odkrywać.

Program wspiera:

- rozwijanie kompetencji językowych poprzez słuchanie, opowiadanie, rozmowę;
- rozwijanie myślenia matematycznego poprzez klasyfikowanie, porównywanie, mierzenie, orientację przestrzenną i dostrzeganie zależności;
- poznawanie świata przyrody poprzez obserwację, doświadczenia i działania badawcze;
- rozwijanie kreatywności i wyobraźni;
- rozwijanie kompetencji ruchowych poprzez ćwiczenia, zabawy teatralne i działania z rekwizytem;
- rozwijanie umiejętności współpracy i komunikowania się;
- rozpoznawanie i nazywanie emocji;
- rozwijanie uważności i koncentracji;
- kształtowanie poczucia sprawczości;
- rozwijanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt ze sztuką i samodzielne działania plastyczne.

W programie wykorzystywane są m.in. drama, storytelling, zabawy ruchowe, improwizacja, ćwiczenia teatralne, działania sensoryczne, obserwacja, proste doświadczenia, praca indywidualna i zespołowa oraz działania plastyczne.

CZERWONY KAPTUREK – Na tropie leśnej przygody

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji dobrze znana baśń staje się punktem wyjścia do poznawania lasu jako złożonego środowiska życia. Dzieci wraz z bohaterką wyruszają na wędrowkę, podczas której obserwują drzewa, zwierzęta i inne organizmy, uczą się orientacji w terenie oraz zastanawiają się, jak bezpiecznie zachować się w lesie i w nieznanym miejscu.

Część edukacyjna

Poznajemy las jako ekosystem. Rozpoznajemy wybrane drzewa, zwierzęta i grzyby oraz zastanawiamy się, jakie zależności łączą organizmy żyjące w lesie. Na prostych przykładach poznajemy zależności pokarmowe. Ćwiczymy określanie położenia i kierunków, poznajemy podstawowe zasady czytania mapy oraz zastanawiamy się, jak zmienia się długość dnia w zależności od pory roku. Rozmawiamy o pogodzie, sezonowości i bezpieczeństwie podczas pobytu w lesie.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci wcielają się w mieszkańców lasu i odtwarzają jego odgłosy oraz sposoby poruszania się zwierząt. Wykonują zadania wymagające orientacji w przestrzeni i reagowania na zmieniające się warunki.

Część plastyczna

Dzieci tworzą mapę lasu i trasę prowadzącą do domu babci. Na mapie zaznaczają charakterystyczne miejsca, przeszkody, kierunki oraz elementy przyrody.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
matematyczne

Kompetencje
językowe

DZIEWCZYNNKA Z ZAPAŁKAMI – Ciepło, które zostaje **Inscenizacja teatralna / część warsztatowa: edukacyjna, teatralna i plastyczna**

W tej inscenizacji baśń Andersena staje się punktem wyjścia do rozmowy o cieple – zarówno jako zjawisku fizycznym, jak i doświadczeniu związanym z obecnością drugiego człowieka.

Część edukacyjna

Poznajemy różne źródła ciepła – słońce, ogień, piec, ciało człowieka i oddech.

Wykonujemy proste doświadczenia związane z odczuwaniem ciepła i zastanawiamy się, dlaczego niektóre materiały chronią nas przed zimnem.

Rozmawiamy o samotności, bliskości i sposobach pomagania osobie, która może potrzebować wsparcia.

Część teatralna / ruchowa

Wykorzystujemy ćwiczenia aktorskie oparte na wyobraźni i zaufaniu. Dzieci przedstawiają za pomocą ruchu różne sposoby reagowania na zimno i ciepło.

Część plastyczna

Na ciemnym papierze dzieci przedstawiają małą, świecącą zapałkę. Wokół niej rysują to, co kojarzy im się z ciepłem, bezpieczeństwem i bliskością: dom, osoby, miejsca lub przedmioty.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
językowe

Kompetencje
społeczne

Kompetencje
przyrodnicze

KRÓLOWA ŚNIEGU – W krainie lodu

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji podróż Gerdy staje się okazją do odkrywania właściwości wody, zjawisk związanych ze śniegiem i lodem oraz niezwykłego świata dalekiej północy.

Część edukacyjna

Obserwujemy wodę w różnych stanach skupienia. Rozmawiamy o zamarzaniu i topnieniu oraz zastanawiamy się, co wpływa na zmianę stanu skupienia wody. Poznajemy zorzę polarną jako zjawisko świetlne obserwowane na niebie. Rozmawiamy o dniu i nocy polarnej oraz o tym, że długość dnia i nocy zależy od miejsca na Ziemi. Podczas podróży Gerdy ćwiczymy określanie kierunków i odległości. Rozmawiamy o tym, dlaczego na dalekiej północy panują inne warunki klimatyczne niż w Polsce.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci przechodzą przez „kraj lodu”, wykorzystując ruch, gest i wyobraźnię. Ćwiczą równowagę, reagowanie na sygnał oraz współpracę w grupie.

Część plastyczna

Dzieci tworzą szron na szybie – białą kredką lub pastelą na ciemnym papierze. Mogą również zaprojektować własne gwiazdozbiory i stworzyć nocne niebo inspirowane północą.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
ruchowe

Kompetencje poznawcze
i kreatywne

JAŚ I MAŁGOSIA – Śladami przez las

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji baśń staje się okazją do ćwiczenia orientacji w przestrzeni, poznawania figur geometrycznych i rozmowy o współpracy.

Część edukacyjna

Podczas wędrowki Jasia i Małgosi ćwiczymy określanie położenia przedmiotów: w lewo, w prawo, przed, za, nad, pod, na górze, na dole. Przyglądamy się konstrukcji domku z piernika i rozpoznajemy podstawowe figury geometryczne – kwadraty, prostokąty i trójkąty. Wykorzystujemy motyw okruszków do prostych zadań związanych z liczeniem, porównywaniem i porządkowaniem. Rozmawiamy również o współpracy, wzajemnej pomocy, komunikacji i zaufaniu.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci wspólnie pokonują leśną trasę, reagują na polecenia dotyczące kierunku i położenia oraz odgrywają scenki wymagające współpracy.

Część plastyczna

Dzieci tworzą domek z piernika z wykorzystaniem figur geometrycznych. Alternatywnie wykonują pracę „Domek z piernika kontra prawdziwy las”.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
społeczne

Kompetencje
matematyczne

CHOINKA – Tu i teraz

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej refleksyjnej inscenizacji baśń Andersena staje się punktem wyjścia do poznawania drzew iglastych, obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie oraz rozwijania uważności.

Część edukacyjna

Poznajemy budowę drzewa iglastego – igły, szyszki i żywicę – oraz porównujemy je z drzewami liściastymi. Obserwujemy, jak drzewo zmienia się wraz z porami roku. Zastanawiamy się, co można zobaczyć, usłyszeć, poczuć i zaobserwować podczas jednego dnia spędzonego w lesie. Ćwiczymy uważną obserwację i dostrzeganie szczegółów w najbliższym otoczeniu.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci za pomocą ruchu pokazują wzrost drzewa i zmiany zachodzące w lesie w kolejnych porach roku. Wykonują ćwiczenia koncentracji, zatrzymania i obserwacji oraz zabawy oparte na wyobraźni.

Część plastyczna

Każde dziecko rysuje własną choinkę w kolejnych etapach wzrostu. Przy każdym etapie umieszcza dymek z tym, co drzewo mogło wtedy zobaczyć, usłyszeć lub poczuć.

Spektakl rozwija kompetencje:

Sprawczość

Kompetencje poznawcze
i kreatywne

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
matematyczne

CALINECZKA – Mała bohaterka wielkiego świata

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej barwnej inscenizacji baśń Andersena staje się okazją do poznawania różnorodnych środowisk przyrodniczych oraz świata zwierząt i roślin.

Część edukacyjna

Poznajemy bohaterów baśni – ropuchę, chrząszcza, mysz polną, kreta i jaskółkę – i zastanawiamy się, czym różnią się od siebie oraz gdzie żyją. Rozmawiamy o tym, dlaczego niektóre zwierzęta zimą ograniczają swoją aktywność, a inne, jak jaskółki, odlatują do cieplejszych krajów. Przyglądamy się również budowie kwiatu i zastanawiamy się, jakie znaczenie mają kwiaty w przyrodzie.

Część teatralna / ruchowa

Wykorzystujemy tunel animacyjny i hula-hoop do zabaw inspirowanych światem Calineczki. Dzieci poruszają się jak różne zwierzęta, pokonują przeszkody i wykonują zadania wymagające współpracy.

Część plastyczna

Dzieci projektują i rysują nowego towarzysza Calineczki. Zastanawiają się, jakie cechy – poza wielkością – sprawiłyby, że byłby dobrym przyjacielem.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje poznawcze
i kreatywne

Kompetencje
ruchowe

Kompetencje
społeczne

Kompetencje
przyrodnicze

CZERWONE BUCIKI – Kiedy marzenie niesie, a kiedy ponosi

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji baśń Andersena staje się punktem wyjścia do rozmowy o pragnieniach, granicach, wyborach i proszeniu o pomoc.

Część edukacyjna

Przyglądamy się materiałom, z których wykonuje się buty. Rozmawiamy o właściwościach materiałów i ich zastosowaniu. Zastanawiamy się, skąd dawniej pozyskiwano czerwone barwniki i dlaczego kolor czerwony był szczególnie ceniony. Wprowadzamy również pojęcie granicy i komfortu. Rozmawiamy o tym, co oznacza, że coś jest „za ciasne” – zarówno w odniesieniu do butów, jak i sytuacji, w których nie czujemy się dobrze.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci ćwiczą równowagę, koordynację i kontrolę ruchu. Za pomocą prostych scenek uczą się rozpoznawać sytuacje, w których chcą powiedzieć „stop”, oraz ćwiczą komunikowanie własnych granic i proszenie o pomoc.

Część plastyczna

Dzieci projektują własne „buciki marzeń”. Obok rysunku umieszczają dwa dymki: jeden przedstawiający to, co dobrego może przynieść marzenie, drugi – to, co może się wydarzyć.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
ruchowe

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
społeczne

BRZYDKIE KACZĄTKO – Droga do siebie

Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji dobrze znana baśń Andersena staje się punktem wyjścia do poznawania świata ptaków, zmian zachodzących w przyrodzie oraz rozmowy o różnorodności, akceptacji i relacjach z innymi.

Część edukacyjna

Przyglądamy ptakom. Poznajemy budowę pióra, rozmawiamy o cyklu życia ptaków i obserwujemy zmiany zachodzące w przyrodzie wraz z kolejnymi porami roku. Zastanawiamy się, dlaczego niektóre ptaki odlatują na zimę, a inne pozostają w Polsce. Rozmawiamy o różnorodności i o tym, że wygląd lub cecha, która wyróżnia jedną osobę spośród innych, nie określa jej wartości.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci uczestniczą w laboratorium dziwnych kroków. Sprawdzają, jak można poruszać się na wiele różnych sposobów i jak różne ruchy mogą współistnieć w jednej grupie. Zabawy ruchowe.

Część plastyczna

Każde dziecko otrzymuje pióro, na którym zapisuje jedno dobre słowo o sobie. Z piór powstaje wspólne skrzydło grupy – praca pokazująca, że każdy uczestnik wnosi do grupy coś własnego.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje
językowe

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje
społeczne

Sprawczość

KOPCIUSZEK – Czas na bal

Inszenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji baśniowy bal staje się punktem wyjścia do poznawania czasu, porządkowania i klasyfikowania przedmiotów oraz porównywania ich wielkości. Dzieci wraz z Kopciuszkiem przygotowują się do balu, odmierzają czas, porządkują przedmioty i poszukują właściwego pantofelka.

Część edukacyjna

Przyglądamy się upływowi czasu. Odczytujemy pełne godziny na zegarze ze wskazówkami i porządkujemy wydarzenia zgodnie z ich następstwem. Wykorzystujemy motyw oddzielania ziaren od popiołu do ćwiczeń związanych z klasyfikowaniem i porządkowaniem przedmiotów według wybranej cechy. Porównujemy rozmiary i długości, poszukując pantofelka odpowiedniego dla Kopciuszka.

Część teatralna / ruchowa

Przygotowujemy się do balu. Dzieci wykorzystują ruch, gest i mimikę do przedstawienia różnych postaci. Ćwiczą poruszanie się w rytmie, zatrzymywanie ruchu i reagowanie na zmianę sygnału.

Część plastyczna

Dzieci projektują maskę balową albo tworzą plastyczną wizję dyni zamienionej w karocę. Alternatywnie wykonują pracę przedstawiającą nocne niebo nad królewskim bale z gwiazdami i gwiazdozbiorami.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje matematyczne

Kompetencje ruchowe

Kompetencje poznawcze i kreatywne

MUZYKANCY Z BREMY – Razem brzmi lepiej Inscenizacja teatralna / część warsztatowa

W tej inscenizacji historia czwórki bohaterów staje się punktem wyjścia do poznawania zwierząt gospodarskich, ich wyglądu, sposobów poruszania się i wydawanych dźwięków. Ważnym tematem jest również współpraca i wykorzystanie różnych możliwości każdego członka grupy.

Część edukacyjna

Poznajemy osła, psa, kota i koguta. Rozmawiamy o tym, gdzie żyją, czym się żywią, jak się poruszają i jakie dźwięki wydają. Zastanawiamy się, jak zmieniają się zwierzęta wraz z wiekiem i dlaczego każdy etap życia ma swoje znaczenie. Nasłuchujemy również dźwięków lasu nocą i zastanawiamy się, dlaczego po zmroku słuch może stać się ważniejszy niż wzrok.

Część teatralna / ruchowa

Dzieci naśladują sposób poruszania się poszczególnych zwierząt i tworzą ich głosy. Następnie próbują połączyć wszystkie dźwięki w jeden wspólny „koncert”.

Część plastyczna

Dzieci wykonują piramidę muzykantów – kolaż przedstawiający osła, psa, kota i koguta ustawionych jeden na drugim.

Spektakl rozwija kompetencje:

Kompetencje poznawcze
i kreatywne

Kompetencje
językowe

Kompetencje
społeczne

Kompetencje
przyrodnicze

Kompetencje rozwijane w całym cyklu

Kompetencje językowe:

słuchanie tekstu, rozumienie i interpretowanie baśni, rozmowa, opowiadanie, formułowanie własnych wypowiedzi, nazywanie emocji i doświadczeń.

Kompetencje matematyczne:

liczenie, porównywanie, klasyfikowanie, mierzenie, orientacja przestrzenna, rozpoznawanie figur, odczytywanie czasu, dostrzeganie regularności i rozwiązywanie problemów.

Kompetencje przyrodnicze:

obserwacja organizmów, poznawanie środowisk życia, dostrzeganie zależności w przyrodzie, doświadczenia i eksperymenty, rozpoznawanie zmian zachodzących w przyrodzie.

Kompetencje ruchowe:

koordynacja, równowaga, orientacja w przestrzeni, kontrola ruchu, ekspresja poprzez ciało.

Kompetencje społeczne:

współpraca, komunikacja, słuchanie innych, rozpoznawanie emocji, respektowanie granic, prośenie o pomoc i wspólne rozwiązywanie problemów.

Kompetencje poznawcze i kreatywne:

zadawanie pytań, poszukiwanie rozwiązań, obserwacja, wyciąganie wniosków, tworzenie własnych pomysłów i prac plastycznych.

Sprawczość:

dokonywanie wyborów, podejmowanie działań, samodzielne tworzenie, prezentowanie własnych pomysłów i doświadczanie wpływu własnego działania na efekt pracy.

Zapraszamy do udziału w cyklu „Baśnie na tropie przyrody i plastyki”, podczas którego:

- Słuchamy baśni – poznajemy znane opowieści i odkrywamy ich bohaterów, miejsca oraz wydarzenia.
- Odkrywamy świat – przyglądamy się przyrodzie, zwierzętom, roślinom i zjawiskom.
- Uczymy się przez działanie – wykonujemy zadania, które łączą treści przyrodnicze, matematyczne i językowe z aktywnością dzieci.
- Przeżywamy przygodę – wykorzystujemy ruch, zabawy teatralne, zadania inspirowane fabułą baśni.
- Tworzymy – wykorzystujemy różne techniki plastyczne, aby przełożyć baśniową opowieść na własne pomysły i obrazy.
- Rozmawiamy i współpracujemy – zastanawiamy się nad zachowaniem bohaterów, ich wyborami i relacjami oraz uczymy się słuchać innych i wspólnie szukać rozwiązań.
- Pamiątka z podróży – zdobywamy symbol baśniowego bohatera.

Dziennik Baśniowego Odkrywcy

Każde dziecko (grupy uczestniczące 2 razy w miesiącu lub 1 raz w miesiącu) otrzymuje Dziennik Baśniowego Odkrywcy. Po każdym spektaklu zdobywa naklejkę z symbolem bohatera, związaną z poznaną baśnią. Na zakończenie cyklu uczestnicy otrzymują dyplomy.

Ważne informacje:

Termin: czwartki, godz. 10:00–11:30

Czas trwania jednego spotkania: 90 minut (30 minut spektaklu, 60 minut warsztatów)

Forma uczestnictwa: 2 razy w miesiącu, 1 raz w miesiącu, 4 razy w semestrze, 2 razy w semestrze, jednorazowo.

Uczestnicy: klasy I–III szkół podstawowych

Koszt uczestnictwa: 5 zł od osoby – dla grup uczestniczących 2 razy w miesiącu lub 1 raz w miesiącu (opiekunowie grup bezpłatnie), 10 zł od osoby – dla grup uczestniczących 4 razy w semestrze, 2 razy w semestrze lub jednorazowo.

Zapisy i informacje:

perc.sckm@gmail.com

**STAROMIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
MŁODZIEŻY**

**ul. H. Wietora 13-15
31-067 Kraków
tel.: 12 430-50-90
www.sckm.krakow.pl**

